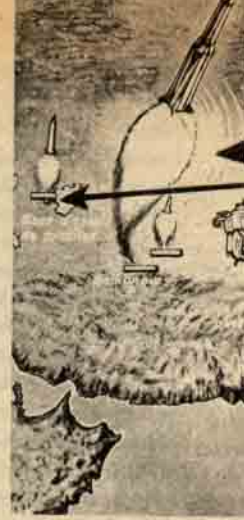

SOVYETLER LASER İLE AMERİKAN UYDULARINI BOZUYORLAR

Jean-René GERMAIN

Gökte, gerçekten garip şeyler oluyor. Geçen Ekim ayının 18'inden beri devamlı olarak Sovyet ve Çin topraklarında yapılan füze atışlarını gözetleyen "Early Warning System"indeki Amerikan uydularının kızılötesi kapıcıları (capteur) birbiri arkasına 4 saat süreyle, Sovyetler Birliğinden iletilen güçlü bir laser huzmesi ile körletilmişlerdir. Aynı şekilde, Amerikan Hava Kuvvetlerinin iki haberleşme uydusunu (Prototip) yönetmek için gerekli, kızılötesi kapıcılar da geçen 17 ve 18 Kasım günlerinde karıştırılmıştır.

Aviation Week and Space Technology (Havacılık Haftası ve Uzay Teknolojisi) adlı meslektaşımız tarafından yayılan bu haberler, Pentagon görevlilerini, bunların nereden sızdığını araştırmaya ve Amerikan Savunma Dairesinin SALT'lar direktörü olan James Wade'in son kez belirttiği gibi, bu sorunu SALT II tartışmalarının gündemine almaya iletecek kadar önemlidir.

Bunlardan ayrı olarak elde edilen hiç bir bilgi, bu kapıcıların, geçici olarak mı ya da kesinlikle mi bozulduğunun anlaşılmasına olanak vermemektedir.

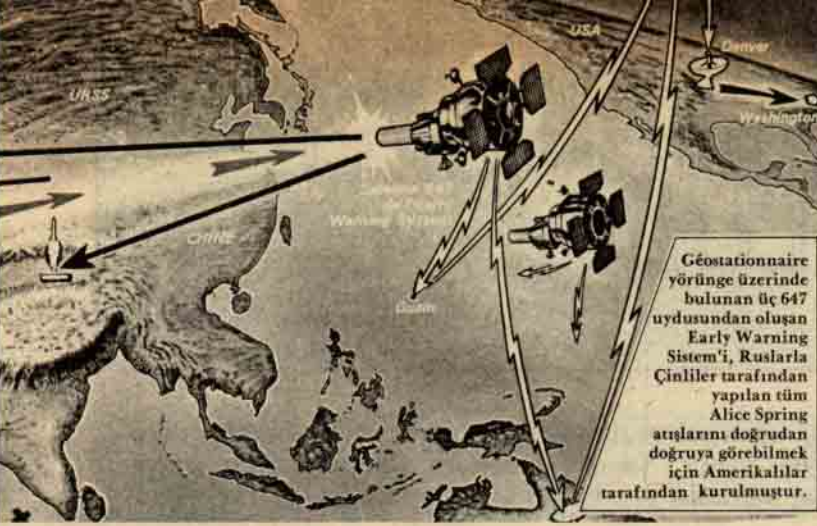
Amerikalılar için, bu iş çok sıkıcıdır, çünkü, bu gerçekten sonunda memleket savunmasının bağlı bazı ileri öğelerin bozulabileceğini göstermektedir. "Early Warning System" ağı Ekvatorun 36.000 km. üstünde géostationnaire bir yörünge üzerine konulan 3 uydudan oluşmaktadır. Bunlardan biri Hint Okyanusunun üstünde olup Rus ve Çin füze ya da missile atılışlarını gözetlemektedir. Öteki iki uydu (biri Hind, ikincisi ise Pasifik Okyanusunun üzerine konmuştur) dalmış durumdaki denizaltılardan atılan missile'leri bulup haber vermekle görevlendirilmişlerdir.

Alârm ilkesi, kızılötesi ışıldamalı uydu teleskopu tarafından yapılacak bulguya (bulup haber verme) dayanmaktadır; kızılötesi ışıldanma 2.7 mikron olup, füze ya da missile'lardaki tepkili motorlardan, tırmanış aşamasında çıkan gazların yaptığı ışınlamadır. 647 tipindeki bu uydular, Birleşik Amerika Devletlerinin savunma düzeninde önemli bir rol oynamaktadır. Missile atılışları, uyduların kızılötesi kapıcıları tarafından meydana çıkarılır çıkarılmaz işaret, tekrar uydudan dünyaya, Avustralya'daki Guam ve Alice Spring röle istasyonlarına nakledilir.

Işık hızıyla giden bilgiler buradan Pasifik üzerindeki bir telekomünikasyon röle uydusu aracılığıyla Denver (Colorado), Samsu alıcı istasyonlarına iletilir, bunlardan da son olarak yararlanılmak üzere Washington'da Pentagon'a gönderilir. Bunlar, Early Warning'in alârmı veren ve Amerika Birleşik Devletlerinin missile'lerle saldırıya uğraması halinde, atışların meydana çıkarılışlarını izleyen 45 dakika içinde, karşılıklı bulunma olanağı sağlayan 647 uydularındır. Burada, uyduların sağlıklı bir biçimde çalışmasının zorunluğu olduğu kabul edilmektedir.

Böylece Sovyet laser atışlarının uydularda kaydedilen gücünü bu uydularca meydana çıkarılan doğal kaynaklı kızılötesi ışıldanmaların (volkan orman yangını ya da petrol kuyusu ve boru hattı yangınları) kinden 10 - 1000 kat yüksek oluşu kızılötesi kapıcılarının körletme kaynağının yüzde yüz yapay (suni) olduğunu göstermektedir.

Yapılan birçok denetlemelerden, Sovyetlerin laser atışı yapan üç gezici tesise sahip olduğu ve üçünün de URSS'in batı kısmında bulunduğu

(Amerika keşif uydularından edinilen fotoğraflara göre bunlardan en az bir tanesi Semipalatinsk'dedir) anlaşılmaktadır.

Bu atışların gerçek nedeni pek belirli değildir. Sovyetlerin niyeti herhalde, baştan beri kızılötesi kapıcıları körletmek değildi. Üç laser atış istasyonu, laser işaretinin uyduda yansımından sonra, çok yükseklerdeki Amerikan uydularının yörünge parametrelerini belirtmeye yarayabilir.

Bu metodoloji, tercihan, bugün artık bu yörünge yükseklikleri için pek güçlü olmayan mikro-dalgalara başvuran, geleneksel yöntemden yararlanarak yörünge saptanmasında kullanılabilir. Sovyetlerin niyeti başka türlü de olabilir.

Uyduların laser demetleriyle aydınlatılması aralıksız 4 saat sürdüğünden, Sovyetlerin, aynı şekilde, Amerikalılara bu zaman süresince (büyük çapta bir nükleer saldırı için gereken süre) Early Warning System'i uyduların körletmeye yetecek güce sahip olduklarını göstermek istemiş olmaları da olasıdır.

Sovyetlerin güçlü laser alanında ileride oldukları çoktan beri bilinmektedir. Çalışmalar Moskova'da Lebedov Enstitü'sünde Nobel Ödülü sahibi Basov la Prokhorov'un yöneliminde yapılmaktadır. Kullanılan laserin floridrik (fluor-hydrigüe) asitli bir kimyasal laser olduğu ve aralıksız 4 saat çalışması için belki de batarya halinde hazırlandığı düşünülmektedir. Ayrıca, bu tür kimyasal laserin dalga uzunluğu, Amerikan uydusuna konulan kapıcılarınınkini kadar, yani, 2,5 - 3 mikron kadardır.

Eğer Sovyetlerin elinde 36.000 km. yüksekliğe yerleştirilen casus uydulardaki kızılötesi kapıcıları körletmeye ve doyurmaya yetecek güçte laserleri varsa aynı laser ışınları zorunlu olarak kızılötesi ışıltıdan sonra meydana gelen aşırı bir ısınma ile düşük yüksekliklerde (200 - 300 km) devir yapan keşif uydularının donatım ya da düzenlerini tahrip edebilirler; bu da enerji akışının, mesafenin karesine ters orantılı olarak değiştiğini belirleyen basit fizik kuralına göre olmaktadır. Durum bu ise, Sovyetler, ilk olarak uyduya karşı kullanılan bir silâha sahip bulunuyorlar demektir.

Kuşkusuz bu, tahrip edilecek uyduların yörüngesini doğru olarak saptamak ve göğün yıldızlı fonunda devinen birkaç saniye yaylı (yay boyu birkaç saniyeden oluşan) bir ereği nişan alma yeteneği türünden bazı sorunların çözülmesine bağlıdır.

Gerçekten, bu olay, oldukça siyasal bir önem kazanabilir. Çünkü Amerikalılar bunda, Sovyetlerin Salt anlaşmalarını bozma olasılığını görebilirler. Her memleketin, sahip olduğu füze sayısını hesap ederek bu anlaşmalara uyulup uyulmadığını denetlemek için Amerika ve Rusya'nın keşif uydularının komşunun fotoğraflarını bol bol çekebilmesi için birbirine karşı "saydam" (açık) durmaları gerekir. Bu bakımdan Salt anlaşmaların deyimlerine göre, bir memleketin, ötekini uydularını yok ederek kendi arazisi üzerinde uçuşlarını engellemesi olanaksızdır.

SCIENCE ET VIE'den
Çeviren : Nizamettin ÖZBEK